

**Ośrodek Badań nad Kulturowymi Dyskursami
Choroby
Wydziału Polonistyki UJ**

zaprasza na seminarium teoretycznoliterackie

Poszerzanie pola

Seminarium II 2023: AUTO/PATOGRAFICZNOŚĆ
17.11.2023 r.
godz. 16.30–19.30

Wydział Polonistyki UJ, Kraków, ul. Gołębia 16, s. 42

Głównym celem seminariów *Poszerzanie pola* jest stworzenie otwartego i interdyscyplinarnego forum wymiany myśli i przestrzeni dyskusji wokół ważnych kategorii z pogranicza medycyny i humanistyki. Stawiamy na rozmowę o operacyjności pewnych terminów, możliwości ich redefiniowania oraz umieszczania w obcych im kontekstach.

Pojęcia, pojawiające się w ostatnich latach na gruncie badań z szeroko pojętej antropologii zdrowia i choroby (zarówno filozofii, antropologii, socjologii, jak i literaturo- czy kulturoznawstwa, ale także medycyny czy bioetyki), nie tylko wymagają teoretycznej analizy, ale przede wszystkim domagają się praktycznych zastosowań. Celem seminariów będzie więc pogłębiona refleksja zarówno nad macierzystym dla nich kontekstem, jak i próby ich przenoszenia, *przesuwania w pola* innych dyscyplin.

Formuła, jaką przyjmujemy, zakłada **jednodniowe seminarium podzielone na dwie części**:

1. **Panel dyskusyjny**, w którym 3-4 referentów zaprezentuje krótkie wystąpienia na zgłoszony wcześniej temat. Prezentacje mogą mieć charakter interpretacyjny (preferowane będą interpretacje pojedynczych tekstów kultury) lub teoretyczny. Ich zadaniem jest także problematyzacja zaproponowanych w zaproszeniu kategorii teoretycznych i ukazanie ich operacyjności w konkretnych „użyciach”.
2. **Warsztaty**, podczas których poddamy lekturze wskazane wcześniej teksty teoretyczne oraz prezentowane w panelu referaty.

Seminarium z cyklu „Poszerzanie pola” poświęcone będzie tematyce auto/patografii.

Przyglądając się etymologii pojęcia patografia widzimy połączenie greckiego *pathos* – choroba, cierpienie i *graphein* – pisanie. Mamy zatem do czynienia z pisaniem o chorobie, z pisaniem choroby, z zapisem cierpienia. Dyskusji chcemy poddać semantyczny zakres pojęcia patografii – rozszerzyć je oraz doprecyzować. Patografia jako typ tekstu już dawno przestała pełnić funkcje relacji ze stanu zdrowia i opisu symptomów, a stała się zbiorem wewnątrznie zróżnicowanych narracji o chorobie funkcjonujących w obrębie wielu subdyskursów i posiadających różnorakie funkcje (relacja, terapia, świadectwo, *memento*, pożegnanie). Ponadto, „stanowią szereg mikropowieści stawiających opór monopolistycznym narracjom klinicznym głoszonym przez lekarzy i specjalistów¹”, co jest wyrazem samoświadomości i walki pacjentów o własną podmiotowość. (Auto)patografie, ujmowane jako narracje o cierpieniu psychicznym lub somatycznym, określane bywają w literaturze przedmiotu różnorodnie: od ogólnych ujęć jako „historie choroby” (*stories of sickness*), „narracje choroby/narracje o chorobie” (*narratives of illness*), „narracje cierpienia” (*narratives of suffering*), po terminy bardziej szczegółowe jak narracje bólowe, narracje lekowe, kancerografie. Niezależnie od nomenklatury gatunkowej patografia stanowi coraz ważniejszy element

¹ A. Kaczmarek, *Od milczenia do opowieści...*, s. 175.

zarówno literatury, jak i medycznej czy terapeutycznej praktyki. Patografię w bardzo szerokim sensie określić możemy jako tekst kultury oparty na doświadczeniu choroby, w którym narracja prowadzona może być z perspektywy pacjenta/chorego (teksty tego typu nazywałabym autopatograficznymi) lub świadka choroby (lekarz, personel medyczny, rodzina, poboczny obserwator – wówczas mamy do czynienia z patografią). Te dwa punkty widzenia i idące za nimi rozróżnienie wewnątrz gatunku patografii.

Podczas proponowanego seminarium chcemy zastanowić się i przedyskutować nowe języki opisu doświadczenia choroby, przeanalizować możliwości pierwszych systematyzacji w obrębie literatury auto/patograficznej, przyjrzeć się różnorodności gatunkowej tekstów auto/patograficznych oraz strategiom zapisu doświadczenia choroby.

Osobom wygłaszającym referaty proponujemy m.in. następujące tematy, które oczywiście nie wyczerpują zakresu interesujących zagadnień:

- choroba jako sytuacja narracyjna
- strategie pisanie/czytania choroby
- narracje choroby – interdyscyplinarne teorie i praktyki
- różnorodność gatunkowa literatury auto/patograficznej
- narzędzia autobiograficzne w dyskursie choroby
- formy fabularne literatury choroby
- klasyfikacje gatunkowe piśmienności chorobowej

Dyskusja wokół zaproponowanych w referatach konkretnych praktyk interpretacyjnych zostanie połączona z wnikliwą lekturą seminaryjną czterech książek lub artykułów teoretycznych. Proponowane w listopadzie teksty to:

- **S. Bolaki, *Illness as Many Narratives*, Edinburgh: Edinburgh University Press; 2016, s. 1-12.**
- **A.W. Frank, *The Wounded Storyteller. Body, Illness and Ethics*, University of Chicago Press, Chicago 1995, s. 53-73.**
- **Angela Woods, *Woods, Beyond the Wounded Storyteller: Rethinking Narrativity, Illness and Embodied Self-Experience*, [w:] *Health, Illness and Disease: Philosophical Essays*, ed. H. Carel, R. Cooper, Newcastle: Acumen, 2012, s. 113-128.**
- **Ann Jurecic., *Illness as Narrative*, Pittsburgh: Pittsburgh University Press, 2012, s. 1-17.**

Na każde wystąpienie w pierwszej części spotkania (panel dyskusyjny) przewidujemy po 30 minut dla każdego z 3-4 panelistów. Druga część (warsztaty) będzie otwarta dla każdej osoby, która weźmie aktywny udział w dyskusji. Teksty zostaną udostępnione z wyprzedzeniem na kanale Teams:

Link do zespołu na MS Teams:

https://teams.microsoft.com/l/team/19%3adioabRnfJtru-XJ4P4aFkCjPfGvDJTXPqdiil_6O89M41%40thread.tacv2/conversations?groupId=ddcf6b3c-43f8-4518-ba15-4707e968399a&tenantId=eb0e26eb-bfbe-47d2-9e90-ebd2426dbceb

Udział w seminariach jest bezpłatny, organizatorzy nie zwracają kosztów przejazdu ani noclegów. Uczestnicy otrzymają zaświadczenia o udziale i/lub wygłoszeniu referatów.

Zgłoszenia zawierające:

- imię, nazwisko oraz afiliację
- tytuł proponowanego wystąpienia
- abstrakt (maks. 1500 znaków) oraz słowa-klucze

prosimy przesyłać na adres poszerzanie.pola@uj.edu.pl najpóźniej do dnia **31 października 2023**. Informacja zwrotna o zakwalifikowaniu się do udziału w panelu zostanie przesłana **2 listopada 2023**.

Koordynatorki
Iwona Boruszkowska
Maria Świątkowska
Barbara Woźniak